

A hét arca 2. oldal

Hulladékgazdálkodás 5. oldal

Baltazár Dezső reprint Bibliája

Megjelent néhai Baltazár Dezső református püspök Bibliájának reprint kiadása, melyből száznegyven, sorszámozott példányként látott napvilágot. A faksimile Biblia bemutatóját szeptember 21-én tartották a városháza Báthory-termében.

Attila polgármesternek a gondolatai, köszöntői, míg Varjasi Imre fióklevéltár-vezetőnek és Czirmayné Kocsis Róza nyugalmazott pedagógusnak a püspökök és a Bibliával kapcsolatos tanulmányai olvashatóak.

Baltazár Dezső legféltettebb kincse

A püspök egész élete elénk tárul

Kardos László, a legidősebb dédunoka elmondta, hogy tavalyelőtt a felújítása után megnézte a Kálvin téri református templomot, melynek a toronyban lévő emlékhelyiségét is meglátogatta. Ekkor fogalmazódott meg benne, hogy a dédapja Bibliája ott lenne a legjobb helyen. A Könyvek Könyvét már forgatni sem merték, mivel tönkre mehetett volna. Végül is tavaly pünkösdkor adták át a Bibliát a Kálvin téri egyházközségnek.

– A Biblia mostani megjelenése egyrészt tisztelgés a dédapám emléke előtt, másrészt így lehetőség nyílik arra, hogy szélesebb körben is megismerjék a gondolatait. Hiszen tulajdonképpen az egész életét végigkísérte a Biblia. Személyes bejegyzésein keresztül, az egyes prédikációhoz fűzött gondolatai is megtalálhatóak a Könyvben. Ha valaki gondosan végigolvassa, akkor szinte az egész élete kitérül a dédnagyapámnak – mondta el Kardos László.

A megjelentetéshez kapcsolódva íródott egy kiadvány is, mely a „Gondolatok Baltazár Dezső református püspök Bibliájához” címmel jelent meg. Ebben Balogh Zoltán református püspöknek, a zsinat lelkészi elnökének, dr. Fekete Károly református püspöknek és Kiss

Czirmayné Kocsis Róza leírta, hogy a püspök Bibliája látszatra „...olyan, mint minden Biblia. Könyvészeti szempontból legfeljebb a borítója készült különlegesebb gonddal, művészi kivitelben. Afféle bőrdíszműves remekként, rajta a református egyház jelképével, a zászlós báránnyal. No meg a lapjai formálódtak rendkívül finom, vékony, de nem átlátszó papírféleségből. Egyébként 1912-ben jelent meg Budapesten, a Brit és Külföldi Biblia-Társulat kiadásában. Tartalmilag, a teljes Szentírást tartalmazza... Nos, ez a Könyvek Könyve a néhai püspök, dr. Baltazár Dezső egyik legféltettebb kincse volt.”

A több mint ezer oldalas reprint, faksimile kiadás bemutatóján Kiss Attila polgármester elmondta, hogy Baltazár Dezső Bibliája mindannyiunk számára egy csodálatos Könyv, amely kultúrtörténeti érdekesség is. Kuriózum, amely korábban a család birtokában volt. Kiss Attila megköszönte a dédunokának és a többi hozzátartozónak, hogy a bősörményi gyülekezetnek adományozták a Bibliát. Majd Polgármesteri Elismerő Oklevelet adományozott Kardos Lászlónak és családjának, Hajdúböszörmény Városáért végzett önzetlen és áldozatkész támogatásáért. Ugyancsak ezt az elismerést adták át a rendezvényen

Nagy Ilonának és Barabás Jánosnak, Hajdúböszörmény közösségéért és kultúrájáért végzett önzetlen és áldozatos tevékenységéért.

A magyarság kincse és könyvészeti ritkaság

A bemutató további részében Varjasi Imre, a helyi fióklevéltár vezetője mondt ismertetőt Baltazár püspök Bibliájáról. Kérdésünkre megfogalmazta, hogy Bodnár Margit bizottsági elnök vetette fel a gondolatot, amikor a család a Kálvin térieknek adományozta ezt a Bibliát. Külön hangsúlyozta, hogy értékelése szerint az általa szerkesztett faksimile kiadvány eredetije nemcsak Bösörmény, de a magyarság egyedi, nemzeti kincse is, kultúrtörténeti emlék és könyvészeti ritkaság. Olyan érték, amit szélesebb nyilvánosság elé kellett tárni. Ez a város hathatós támogatása mellett megvalósult – fogalmazott, majd miután az egyik ötletgazda, Bodnár Margit betegsége miatt nem tudott részt venni a bemutatón, ezért Varjai Imre tolmácsolta az üzenetét, mely így szólt. „Amikor javasoltam a Biblia reprint kiadását, az is vezérelt, hogy a városnak és az országnak is egy jelentős kultúrtörténeti értékét juttassuk el minél több emberhez. Bízom benne, hogy ez megvalósul. Külön öröm, hogy a magyarság kultúrtörténeti emléke ismét közkinccsé válik. Az pedig boldogsággal tölt el, hogy a városra jellemző módon, a jó ügy mellé állt. Odaállt, és segített megvalósítani az elképzelést, a Biblia reprint kiadását.”

Varjasi Imre előadásában azt is elmondta, hogy a széljegyzetek nagyon sokat adhatnak az olvasónak. Baltazár Dezső ugyanis mindennap kinyitotta a Bibliát, véletlenszerűen. Mindig egy-egy megjegyzést, beírást tett az olvasottakhoz. Héberül, ógörögül, németül, angolul és természetesen magyarul. Azt gondolom, hogy aki ezzel szembesült – és szembesülni fog –, olyan pillanat részese lehet, ami emberi értékekről szól. Arról szól, hogy milyen volt az Ő benyomása, milyen a viszonyunk Istenhez, milyen az adott pillanatban egy bibliai gondolat. Mit jelent az egyénnek a hit, a magyarságunk, nemzeti elkötelezettségünk, a család, a haza, szűkebb közösségünk. A ma emberének is üzent a püspök. A reprint kiadást a legszélesebb olvasóközönségnek szántuk. Az, hogy egy református Bibliát fogunk a kezünkbe, nem jelenti azt, hogy egy római katolikus, vagy görögkatolikus, egy izraelita ne tanulhatna belőle, ugyanúgy, mint Baltazár püspök – hangsúlyozta Varjasi Imre.

A Biblia bemutatóján Czirmayné Kocsis Róza is szólt, többek között Baltazár püspök eredeti Könyvek Könyvéről. Elmondta, hogy az elmúlt időszakban négy Biblia fordult meg a kezében. Ezek közül háromról tartott ismertetőt a nagyközönségnek. A rendezvényen közreműködött az Arco Nobile vonósnégyes.

Baltazár Dezső reprint, faksimile Bibliája és a hozzátartozó tanulmánykötet a művelődési központ gazdasági irodájában megvásárolható.

Bertalan Erzsébet

Meghívó

Hajdúböszörmény Város Önkormányzata az **Aradi Vértanúk Emléknapja** alkalmából megemlékezést tart, melyre tisztelettel meghívja Önt.

A megemlékezés időpontja:
2023. október 6. (péntek) 14 óra

Helye: **Aradi vértanúk emlékparkja**
(Hajdúböszörmény, Tizenhárom vértanú utca eleje)

Emlékbeszédet mond:
Sörös István alpolgármester

Megemlékező műsort adnak:
a Hajdúböszörményi Eötvös József Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tanulói

A hét arca

Varga Éva

A Város napja alkalmából a képviselő-testület „Hajdúböszörményért”-díjat adományozott Varga Éva szobrászművésznak, Hajdúböszörmény művészeti hírnevének öregbítéséért, a szobrászatban folytatott hazai és nemzetközi szinten is kiemelkedő munkásságáért. A művésznő alkotta az Ady téri 17. Bocskai huszárezred emlékművét. Elmondása szerint hálás a városnak, hogy itt lehet ez a szobra a település szívében.

– Hajdúböszörmény nemcsak azért fontos nekem, mert itt születtem, hanem azért is, mert bárhol laktunk is a családdal, mi böszörményiként éltünk. Ezért is olyan megtisztelő nekem ez a díj.

– *Mennyire erős szálakkal kötődik Hajdúböszörményhez?*

– Kíváncsi voltam arra, hogy mennyire tudok visszapillantani a család múltjába: vannak saját régi irataink is, és a böszörményi múzeumban és főként a levéltárban is sok mindent találtam. A négy nagyszülőm közül kettőnek a családja az 1600-as, illetve az 1700-as évektől itt élt, a harmadik, régi hajdúszoboszlói család sarja, a hajdú összeírásokban ott vannak a neveik. A negyedik Mezőtúrról nősült ide a városba. Az idősebb generáció többségére már csak a sírjukra vitt virágokkal tudok emlékezni, de hála Istennek több rokonom él ma is itt családotól, unokatestvéreim, másod unokatestvéreim a város megbecsült polgárai.

– *Ön szerint milyen értékei vannak a városnak? Jól sáfárkodnak-e az értékekkel a böszörményiek?*

– Erős szellemi és lelki értékei vannak, régen meglévő, stabil értékek, amiknek mentén erős összetartó erőt érzek. Mondom ezt én, aki csak látogatóba jövök mostanában, tehát nem láthatok rá igazán. De hozom magamban Édesanyám történeteit, az ő idejük élénk városi és református közösségi életéről, és azt gondolom, azt remélem, hogy ez a mentalitás megteremti a mai élet hasonló értékeit is Hajdúböszörményben.

– *Azt is szokták mondani, hogy Böszörmény a festők városa. Ugyanezt elmondhatjuk a szobrokról is?*

– Sok és jó szobor található a városban. És ha már erről beszélünk, megemlítem, hogy Oláh Bálint dédapám is azok között a városi képviselők között volt, akik helyeselték és szorgalmazták a Bocskai szobor felállításának tervét, és benne volt abban a bizottságban is, akik elmentek Budapestre az alkotó Holló Barnabás szobrászművész műtermébe, megnézni, hogyan áll a munka. Erről a korabeli jegyzőkönyvek tanúskodnak, én meg nagyon büszke vagyok rá!

– *Hogyan emlékszik vissza a gyerekkorára? Mennyire volt meghatározó ez az időszak a későbbi élete szempontjából?*

– Mint mindenkinek, nekem is meghatározóak voltak az életem alakulása szempontjából a gyermekévek. A Bíró Péter utcai szülőotthonban láttam meg a napvilágot. Az édesapám gépészmérnökként végzett a budapesti Műszaki Egyetemen. Nagyon tehetséges, okos ember volt, aki már kezdő mérnökként komoly megbízásokat kapott a szakterületén, és ezek Budapesthez kötötték. Ezért tanítónő édesanyámmal egy főváros közeli községbe költöztek. Mi, a testvéremmel a nyarakat Böszörményben töltöttük, nagyon szerettünk itt lenni. A Kálvin téren laktak az Oláh nagyszüleim, és a Karap Ferenc utcában volt Varga nagymama. Nagyon közel volt a két ház egymáshoz, úgyhogy én gyakorlatilag egyszerre mind a két helyen nyaraltam. Mindig tudtuk, hogy hol, mi lesz ebédre. Kenyérsütésnél Nagyanyó a maradékból kis cipót csinált nekünk, Varga nagymamánál pedig kenyérlángos sült. Alig tudtuk kivárni, hogy meghűljön. A ház előtti árokponton ülve vártuk haza a csordát, Pista bácsinak szép lovai voltak, és az unokatestvérekkel jókat lehetett játszani. Volt, hogy kimentünk a Lorántffy szőlőskertbe, általában vonattal Zelemérig, onnan az erdőn át gyalog, és előfordult, hogy kint is aludtunk. És amikor véget ért a vakáció, vittük magunkkal az időközben felszedett jellegzetes böszörményi hanghordozást, szüleink örömeire. Jó volt.

– *Hány éves kortól érzett indíttatást az alkotásra?*

– Már az általános iskolában egyértelmű volt, hogy jobban rajzolok, mint a többiek. Kitűnő tanuló voltam, sokfelé indulhattam volna, de amikor kiderült számomra, hogy van egy olyan szakgimnázium, ahol rajzot lehet tanulni, akkor döntöttem. Volt egy nagyon jó rajztanárom, Virág István, aki felkészített a felvételire, és be is kerültem. Abban az időben, ha egy falusi gyerek, mint én, jól rajzolt, az festő akart lenni. Hogy ezzel a képességgel más pályára is mehet, lehet grafikus, vagy szobrász, arról nem is igen hallottunk. Így aztán amikor megkaptam az értesítést, hogy felvettek, de nem festőnek, hanem szobrásznak, az komoly ijedelem volt! Mint kiderült,

a rajzaim olyan plasztikusak voltak, hogy egyértelműnek tűnt a felvételi bizottságnak, hogy engem ebbe az irányba kell terelni. Ma már én is gyakran nézem a tanítványaim munkáit ilyen szemmel, és bizony egyértelmű, hogy valaki festőként a fényekre, tónusokra, vagy szobrász módra inkább a formákra koncentrálva rajzol. Az akkori riadalmon túljutva aztán egy olyan világ nyílt meg előttem, ami azóta is nagyon izgalmas.

– *Ki volt az első ember, aki hitt Önben?*

– Már említettem az általános iskolai rajztanáromat, Virág Istvánt, hálás vagyok érte, hogy elindított ezen a pályán. És a legfontosabbak a szüleim, akik hittek abban, hogy meg tudom állni a helyem egy olyan területen, ahol ők nem tudnak nekem segíteni, mert nem ismerik.

– *Saját stílusáról mit gondol?*

– A stílusomra nem rátaláltam, hanem sokat dolgozom, és ha az elkészített szobrokat egymás mellé rakjuk, akkor a néző azt láthatja, hogy vannak bennük hasonló téma- és anyagválasztások és olyan megformálási módok, amik kialakulnak a szobor készítése során. Amitől egy idő után a gyakorlott szem felismeri a következő szobromról, hogy az is az én munkám. Gondolom, ezt nevezzük stílusnak, de ennek spontán kell kialakulnia. Szerintem.

– *Mi alapján választja meg a témát?*

– Az attól függ, éppen mi érdekel. Mindig sokkal több témája van az embernek, mint amennyit megvalósít.

Egy-egy kérdés felvetődik a mindennapjaiban, előbukkan egy élményből, egy benyomásból, egy látványból, egy érzelemből, egy olvasmányból, aztán hurcolom magamban jó sokáig, míg kialakul a forma, amiben meg tudom mutatni. Ez viszonylag hosszú folyamat. És amikor már körvonalazódik, hogy hogyan fog kinézni, milyen méret az ideális, és milyen anyag szolgálná

legjobban a mondanivalót, akkor nekiállhatok.

– *Hogyan találják meg Önt a megrendelések?*

– Többféleképpen. Vannak pályázatok, amire többen megcsináljuk a magunk ötletét és a megrendelő kiválasztja, amelyik neki kell. A másik mód, hogy egyenesen engem bíznak meg egy szobor, dombormű, vagy érem elkészítésével.

– *Milyen anyaggal szeret leginkább dolgozni?*

– Nekünk szobrászoknak anyagválasztás terén kissé szűkek a lehetőségeink. Mi jellemzően külső térre készítenünk alkotásokat, és köztéri szobrot csak olyan anyagból lehet formálni, ami kibírja az időjárás változásait. Az időtálló matéria a kő és a bronz. A kiállítások belső tereiben viszont nagyon változatos anyagokat láthatunk, én magam is szeretem a vasat, a műanyagot és a gipszet használni. De ezeket tényleg csak galériákban lehet bemutatni.

– *Mit tart pályája legnagyobb sikerének?*

– Talán a Munkácsy Mihály-díjat. És néhány ösztöndíj is jókor talált meg, nagy élmény volt például a Római Akadémián töltött néhány hónapos ösztöndíj. Ezek csodálatos szakmai lehetőségek. Egyfolytában mentem, mindent látni akartam, térdig kopott a lábam, és boldog voltam. Ezek a díjak adnak egy kis önbizalmat, időről időre megerősítik az embert, hogy az út, amit választott, jó felé vezet. Hogy amit csinálunk, az másoknak is értéket adhat. Erről szól nekem a Város napján kapott böszörményi elismerésem is.

– *Mi a művészi hitvallása?*

– Nehéz ezt megfogalmazni, pedig a dolog egyszerű: ahogy az életet látom és élem, csak azt tudhatom a szobrászatban ábrázolni. Az apró, érzékeny lelki rezdülésektől a megrendítő, sorsfordító hatásokig, az örömtől a tragédiáig. Benne van az, hogy böszörményi vagyok, hogy kik voltak az őseim, hogy vannak szerető gyerekeim, hogy normális hétköznapi élek, és, hogy a mai napig is tudom végezni ezt a sok örömet és sok kételyt adó hivatást.

B.E.

Közösen a környezetünkért

A Mobilitás hét keretében természet-védelmi napot szervezett a Zöld Kör a Fürdőkert ökoturisztikai látogatóközpontjában, szeptember 21-én.

A program keretében többek között vezetett sétára várták az érdeklődőket. Ennek helyszíne a természetismereti tanösvény volt. Emellett információs pult és ökojátsszóház is működött a rendezvény ideje alatt. A „Közlekedj okosan” téma-

körében kerékpáros ügyességi pályát is kialakítottak a szervezők. A rendezvény keretében bábszínházi és zenés produkciót is megtekinthettek a gyerekek, illetve Natura 2000 totót is kitölthettek a résztvevők. A programmal kapcsolatban Molnár Antal, a kör elnöke elmondta, hogy mintegy kétszáz óvoda és kisiskola vett részt a rendezvényen. A gyerekek aktívan éltek a szervezők által nyújtott lehetőségekkel.

Az autómentes napon, szeptember 22-én több programra várták a bősörményieket a szervezők. Már korán, a Bocskai téren bringás reggelivel kedveskedtek a kerékpárral munkába vagy iskolába igyekvőknek.

Majd a művelődési központ előtt elkezdődött az egész napos elektronikai hulladékgyűjtés. A programsorozat életében szintén tradíció, hogy rajzpályázatot hirdetnek a gyerekeknek. A tematika Petőfi Sándor születésének kétszázadik évfordulójához kapcsolódott. A címe „Közlekedő Petőfi” volt. A tárlatot Sörös István alpolgármester ajánlotta az érdeklődők figyelmébe, a művelődési központban. Az alpolgármester a megnyitó ünnepség köszöntőjébe a gyerekeket is bevonta. Többek között együtt beszéltek meg, hogy a költő mintegy ezer verset írt. Korábban pedig, egyebek mellett lovas szekéren, lovon, gyalog és hajón közlekedtek az emberek. Az is elhangzott, hogy a négy kategóriában kiírt vetélkedésre huszonegy alkotást értékelt a zsűri. Az óvodások között Fülep Bianka Judit, a Csillagvár Óvoda pályázója lett a győztes. Az alsósok közül a legszebb rajzot Nagy Flóra, a Bethlen-iskola diákja készítette el. A rendezvénysorozat keretében a Kossuth utca is benépesült. A szervezők többek között szűrővizsgálati, aszfalttrajzolási és KRESZ ügyességi lehetőségeket hirdettek meg. A legnagyobb érdeklődés a már hagyományos kerékpáros felvonulást kísérte, melynek előtte a Salida Tánc Sport Egyesület mutatkozott be. A Shape Time bemelegítő programján is részt vehettek a bringások. Sörös István alpolgármestertől meg-

tudtuk, hogy a program komoly hagyományokkal rendelkezik a városban. Az „Autómentes napnak” már huszonhárom éve ad otthont Hajdúböszörmény mindig nagy sikerrel.

– Ez a kezdeményezés nagyon fontos, hiszen környezetünk védelméről szól a rendezvénysorozat. Arról is szól, hogy miként tudunk, minél kevesebb energiával környezet-barátabban és fenntartható módon közlekedni. Az erre való nevelést már kiskorban el kell kezdeni. Erre jó példa a rajzpályázat meghirdetése volt – mondta el Sörös István.

Szabó Gyuláné nagyon szeret kerékpározni, ezért vett részt a programon.

– A volt munkatársaimmal is szoktam kerekézni. Mindenhova biciklivel járok. Van úgy, hogy a körutat kétszer végigjárjuk.

Tóth Izabella a barátai meghívására vett részt a kerékpározáson.

– Közösségi portálról értesültünk a programról. Nyáron esténként gyakran biciklizünk így együtt. Most, hogy megkezdődött az iskola, ritkábban. Jó ez a rendezvény, mert együtt tudunk kerékpározni.

Orosz Mónika a párjával és a kislányával kerekedett.

– Minden évben részt veszünk a programon. Ez már hagyomány nálunk. Várjuk már a települések közötti kerékpárutak kiépítését. Nagyon jónak tartom a rendezvényt.

A rajtnál elhangzott, hogy az idén több mint ötszázan jelentkeztek a táv megtételére. A programot tombolasorsolás zárta.

Zsike

Együtt a falu apraja nagyja

Szüreti napra várták az érdeklődőket Bodaszőlőn, szeptember 23-án. Délelőtt ingyenes szűrővizsgálaton és előadásokon vehettek részt az érdeklődők, majd délután szüreti felvonulás színesítette a programot.

Az óvodások bemutatója után a Sógorok szórakoztatták a közönséget, majd hajnalig tartó szüreti multság vette kezdetét. A rendezvényen népi játékokkal, ugrálóvárral és kézműves foglalkozásokkal is készültek a szervezők. Mindezek mellett, többek között hastánc és zumba és extrém kerékpáros bemutatókat is meghirdettek, illetve Nick Katica is énekelt a szüreti napon. Dombi Imre, a Bodaszőlőért Egyesület ügyvezetője, szervező elmondta, a programot az egészséges életmód jegyében szervezték. Délelőtt a prevenció kapta a főszerepet, délután pedig a szórakozás. A hagyományokat megélve szervezték a napot, amelyen minden korosztály megtalálta a kedvérevalót. Sörös István alpolgármester hangsúlyozta, hogy a város többi programjához kapcsolódik a bodai, hiszen ők is a település részét képezik.

– Egy olyan hagyományt elevenítenek fel a helyiek, amely feledésbe merülne. Nagyszerű érzés volt látni a felvonulást és a szüreti bemutatókat is. Ez mára egy közösséget kovácsoló programmá nőtte ki magát – fogalmazott az alpolgármester.

azt gondolom, hogy ezen a kis településrészen az emberek összetartanak – nyilatkozott Nagy Ilona.

Barabás János szerint nagyon jó a rendezvény. A faluhoz méltó a nap kínálata.

– Eddig csak Böszörményben voltam hasonló programokon. Itt ismerkedhetnek az emberek. Leülnek egy asztalhoz, és beszélgetnek.

A Hajdúböszörményi Polgári Szövetség Egyesület már második alkalommal volt jelen a szüreti napon, kézműves foglalkozásokat szerveztek a gyerekeknek. Oláh Erzsébet megfogalmazta, hogy szeretnek együtt dolgozni a Bodaszőlőért Egyesülettel. Kölcsönös, jó baráti viszonyt ápolnak.

– Véleményem szerint egy településnek mindig fontos, hogy egy ilyen programot megszervezzék. Ez az elszármazottaknak is lehetőséget ad arra, hogy ismerős arcokkal találkozzanak – hallhattuk.

A Veterán Kulturális Egyesület először képviseltette magát a rendezvényen. Mintegy tíz autót mutattak be. Nagy az érdeklődés a bemutatónk iránt. Sokat kérdeztek az autókról – mondta el Illyés András, a veterán autósok képviselője.

Uzonyi Imre is a veterános egyesülettel érkezett Bodaszőlőre.

– Szeretek a motorommal eljutni ezekre a kiállításokra. Ez a rendezvény összetartja az embereket, sok ismerőssel lehet itt találkozni. Ráadásul más egyesületek tevékenységébe is bepillantást nyerhetünk – mondta a motoros.

Nagy Ilonáék Zeleméren élnek. Nagyon szeretik Bodaszőlőt és az itt élő embereket is.

– Engem nagyon érdekeltek az egészségügyi prevenciók programok. Ezek nagyon fontos események. Én

Petrán Zsoltné masszörrel a forrágtagban beszélünk a napról. Én is részt veszek a programban, masszírozok. Azért jó ez a rendezvény mert minden korosztály le tudja foglalni magát.

Csonka Erika Hajdúböszörményből érkezett a szüreti napra.

– Az internetről értesültünk a programról. Általában minden érdekel, ez egy igazi falunap. Kedves, barátságos és családias.

– A hajdúböszörményi Debreceniné Erdős Ibolya lánya és unokája Bodaszőlőn lakik. Tőlük hallott a szüreti napról.

– Nagyon szívesen jövök mindig ide. Ha a városi eseményekhez hasonlítom, itt is színes és változatos műsorokat ajánlanak. Egészségneveléstől kezdve a szórakoztató programokig minden van itt – mondta el a vendég.

bertalan

A múzeumi könyvtárak az emberiség örökségének hű őrei, a kultúra és tudomány elengedhetetlen részei. Ezek az intézmények nem csupán könyvek és dokumentumok őrzői, hanem olyan helyek is, ahol a múltat, jelent és jövőt összekapcsolják, ahol az emberi tudás és kreativitás gazdag gyűjteményét kínálják azoknak, akik meg akarják érteni a világot és az embert. Ilyen feladatokat lát el Hajdúböszörményben a Hajdúsági Múzeum könyvtára is, melynek működéséről Gombos-Orosz Ibolyát kérdeztük.

– A könyvtárak milyen múlttal rendelkezik?

– Könyvtárunk alapítása szorosan köthető a múzeuméhoz. Jövőre leszünk százévesek. De ezt megelőzően már elkezdődött a gyűjtőmunka az 1900-as évek elején és a 18. század végén. Ez elsősorban a főgimnázium érdeme volt. Innen került át egy-egy gyűjteményi anyag az intézményhez. A múltunk az itt kezdődött. A Hajdúsági Múzeum Szakkönyvtára nemcsak intézményünkön belül visel kimagasló gyűjteményi értéket, hanem a városunkban és vármegyénkben belül is egy önálló, relikviákkal teli gyűjteményként számon tartott gyűjteményi egység.

– Melyek voltak a főbb állomások a múzeum könyvtárának életében?

– Itt a múzeum gyűjtőkörének a változását, bővülését említeném meg. Ezek a fő mérföldkövek. Ezen túl személyekhez köthetőek a főbb állomások. Ebben az esetben a könyvtárosok személyét lehet alapul venni.

– Napjainkban milyen személyi és tárgyi feltételek között végzik a munkájukat?

– Néprajzos-muzeológusként végeztem az egyetemen. Amikor huszonkét évvel ezelőtt idekerültem, akkor kaptam meg a könyvtári gyűjteményt. Emellett a múzeumpedagógiai feladatokat is ellátom. A két tevékenység nagyon jól kiegészíti egymást. Egyik fő tevékenységem a könyvtári rendszer fejlesztése, mert ez itt egészen más, mint a közkönyvtárakban. Mi közgyűjteményi bibliotéka vagyunk, amely ugyanolyan, mint a néprajzi, a helytörténeti, a képzőművészeti vagy a régészeti. Így nagyon sok kolléga segíti a munkámat, közösen történik az egyes dokumentumok feltárása. Az állományvédelem miatt gyakran együttműködünk a restaurátorral. Van, például olyan bekötésre és javításra szánt anyag vagy folyóirat, amit már külön erre a területre specializálódott szakemberhez kell vigyünk. Tárgyi feltételek terén elmondhatom, hogy mintegy nyolcvan négyzetméteren őrizzük a kiadványokat. Úgy kell elképzelni, hogy a padlótól a plafonig érnek a polcok. Ez egy élményteli, varázslatos világ. Külön részleg ad ott-hont a folyóirattárnak, míg a másik a szakirodalomhoz tartozik. Ezen túl van egy kutatói rész is, itt található a kézikönyvtárunk.

Az emberi tudás tára

– Mennyi dokumentumot őriznek?

– Az állományunk a folyóiratokkal és a szakirodalommal, illetve a többi kiadvánnyal, dokumentumtípussal közel tizenkilencezerre tehető. Ez darabszámra jóval több, mert például egy folyóirat éves megjelenése, egy leltári számmal van bejegyezve.

– Milyen típusú dokumentumokat gyűjtenek?

– A Hajdúság történetéhez és néprajzához kapcsolódó dokumentumokat gyűjtünk többségében. Persze Bösztörmény és környékét ebből a szempontból elsődlegesnek tekintjük. Vannak nem magyar nyelvű kiadványaink is. Ez komoly gyűjteményi anyag nálunk. A múzeumunk több intézménnyel cserekapcsolatban áll. Nemcsak hazai közgyűjteményekkel, hanem határon túli intézményekkel is. Ez a cserekapcsolat azt takarja, hogy kölcsönösen eljuttatjuk egymásnak az általunk megjelentetett kiadványokat. Így is gyarapítani tudjuk az állományunkat. Ezen a téren vételre is van lehetőségünk. Persze ez erősen gazdaságfüggő. Ajándékozás útján szintén sok dokumentum kerül be hozzánk. Ezeket folyamatosan várjuk a lakosoktól. Van egy komoly mecénásunk, aki egyébként nagyon megalapozott helytörténeti gyűjteménnyel rendelkezik. Járva az országot, ahogyan két példányt tud beszerezni egy adott kiadványból, akkor abból az egyiket felajánlja ajándékként könyvtárunk számára. Egyébként a szakirodalom mellett helytörténethez köthető szépirodalmat is gyűjtünk. Ez nagyon izgalmas és jelentős kötetszámot tesz ki a gyűjteményünkben.

– Legrégibbi dokumentumuk?

– Egyházi témájú köteteink már az 1700-as évekből vannak. A régi könyveket féltve, vitrinben őrizzük. Nagy figyelmet és gondosságot követel az állományvédelem, főleg páratartalom tekintetében, de évente a rovarirtás is megtörténik. Négy-ötévente pedig átforgatunk minden dokumentumot.

– Ezen túl milyen érdekességek vannak a gyűjteményükben?

– Ami egy bösztörményi ember számára külön értéket képvisel, a folyó-

irattárunk. Ez azért csodálatos, mert már az 1800-as évek végén elkezdődött a gyűjtésük és feltárásuk. Több régi újság magángyűjteményből került hozzánk. Erről, ha valaki többet szeretne olvasni, a Hajdúsági Múzeumi Évkönyve X. számában bővebb információt talál. Nyakas Miklós egykori igazgató e témában született írását ajánlom az érdeklődők figyelmébe, melynek a címe: H. Fekete Péter kiadatlan sajtótörténete.

– Főleg mivel keresik fel a kutatók Önöket?

– Elsősorban a múzeumban dolgozó szakemberek munkáját segíti a gyűjtemény, a kutatásokhoz és a tudományos munkájukhoz kapcsolódva. A könyvtárunk forráskincs, mely az olvasók és kutatók számára tudáskincset kommunikál, hagyományos formában. Továbbá az érdeklődőknek is van lehetőségük a bepillantásra, bárki számára hozzáférhető. Itt lehet kutatni, olvasgatni és keresgetni. Mindez kutatási engedélyhez kötött, melyet a honlapunkról lehet letölteni. Ha igazgatói engedélyt kapnak, akkor jöhetnek hozzánk. Ez keddi napokon lehetséges, tíz órától négyig. Mivel közgyűjtemény vagyunk, kölcsönzésre nincs lehetőség. Viszont kutatási engedéllyel ingyenesen használható. A szakembereink az aktuális témákban kutatnak, a külsősök pedig általános iskolásoktól kezdve nyugdíjas korosztállyal bezárva, többféle témában veszik igénybe a segítséget. Például: házi dolgozatok,

szakmai versenyek, diplomamunkák, családfakutatás, stb. De pályázatok megírásához és megvalósításához is igénybe veszik a lehetőséget. Sok szakdolgozat is elkészült már az itteni szakirodalom alapján.

– Könyvtár-pedagógiai foglalkozásokat szoktak-e tartani?

– Igen, folyamatosan. Ezeket többségében igény szerint tartjuk, illetve pályázatokon belül mutatjuk be a tevékenységünket. Az óvodások például a Betűtorony projektünket rendkívül kedvelik. A könyvekhez köthető kézműves foglalkozásokat is szoktunk tartani. A középiskolásokat pedig Lebegő álompolccal szoktam várni. Ekkor, és ilyen formában népszerűsítjük az élethosszig tartó tanulást is. Az olvasóvá nevelésben ugyancsak segítjük a közintézményeket, mindezt gyakorlati szempontból közelítjük meg. Népszerűsítjük a papíralapú könyvek kézbevitelét is.

– Mennyire élnek a pályázati lehetőségekkel?

– Ezek inkább a múzeumhoz köthetők. A közgyűjteményi könyvtáraknak nagyon kevés pályázatot írnak ki. Néha van alkalom a szakirodalom gyarapítására és a restaurálásra. Igyekszünk múzeumi könyvkiadásra pályázati forrást találni.

– Számítógép-használat terén mit tudnak nyújtani a kutatóknak?

– A kutatók egy belső számítógépes adatbázisban tudnak a témájukban keresgél. Itt van lehetőség a helytörténeti adatbázisban is rákeresni kutatási területeikre.

– A jövőt illetően milyen terveik vannak?

– Szeretném azt hinni, hogy a digitalizálás mellett, továbbra is értéket képvisel a kézbe vehető dokumentum. A múzeum egy olyan szilárd talajon álló gyűjteményi egység legyen továbbra is, amely arról szól, hogy személyes kapcsolatokon keresztül, szakemberek segítségével működjön. Szeretnék még több könyvtári foglalkozást tartani több célcsoport számára, mert erre nagyon nagy szükség van napjainkban. Ezen túl továbbra is várjuk azokat a kiadványokat a felajánlótól, melyek gazdagíthatják és gyarapíthatják gyűjteményünket. Hiszen itt nagy odafigyeléssel gondozzuk a közkönyvtárakban megszületett eltérő egyedi és pótolhatatlan kiadványokat, példányokat.

Bertalan Erzsébet

Meghívó

A Hajdúsági Múzeum tisztelettel meghívja az érdeklődőket a **TALPUNK ALATT TÖRTÉNELEM** című időszaki régészeti kiállítás megnyitójára, **szeptember 29-én 16 órára.**

A vendégeket köszönti Szekeres Gyula múzeumigazgató, a kiállítást megnyitja Hajdú Zsigmond, a Déri Múzeum régésze.

A tárlat hétfő és vasárnap kivételével 10-16 óráig tekinthető meg a múzeumban.

A mai, gyakran fogyasztóinak nevezett társadalmunkban egyre égetőbb kérdés a hulladék problémája.

A hulladékgazdálkodás immár nem egy elvont fogalom, hanem a gazdaságnak egy olyan ágazata, amely egyre hangsúlyosabb lesz. A hazai hulladékgazdálkodásban a közelmúltban változás történt. Egyebek mellett erről kérdeztük Kathy Zsigmondot, a Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Kft. ügyvezetőjét.

A szakma szabályai szerint

– Ez a változás az Önök céget mennyiben érintette?

– Elöljáróban elmondanám, hogy az elmúlt tíz évben már a harmadik alkalommal került átszervezésre az ország hulladékgazdálkodási rendszere. Mindegyik modellnek az uniós elvárásoknak való megfelelés, illetve a hulladék újrafeldolgozási arányának növelése volt a célja. Minden átszervezés – így a jelenlegi is – érintette, illetve érinti a cégünket. A korábbi modellváltások sok bizonytalansággal jártak, és a finanszírozás, így a gazdálkodás is nehezen kiszámítható volt. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatást, vagyis a lakossági hulladék gyűjtését, szállítását és ártalmatlanítását állami intézmények szervezték, irányították és finanszírozták. Ezen intézményektől igen távol állt a piaci szemlélet és magatartás. Lényegében azzal foglaltoskodtak, hogy a döntéshozók felé bizonyítsák saját létezésük fontosságát. Most azonban egy piaci szereplő, a MOL kapott 35 évre koncessziós – kizárólagos – jogot az ország hulladékgazdálkodásának végzésére. Tudni kell, hogy ebben nemcsak a lakossági hulladék, hanem az iparban képződő hulladék is beletartozik. Az országban évente képződő összes hulladékból a lakosságnál képződő kommunális hulladék kb 20%-ot tesz ki, míg a többi 80% ipari eredetű hulladék vagy építési törmelék. Cégünk csak kommunális hulladékkal és építési törmelék ártalmatlanításával foglalkozik.

Az új rendszer 2023. július 1-vel került bevezetésre. Minden szereplő arra törekedett, hogy az átállás semmilyen fennakadást ne okozzon, a lakosság semmilyen változást ne érzékeljen. Ez így is történt. Cégünk szempontjából a tevékenységünkben minimális a változás. A finanszírozás tekintetében – bár még kevés idő telt el – pozitív kezdeti tapasztalataink vannak. Remélem, ez nem változik a jövőben sem.

Visszaváltható göngyöleg

– A lakosok mire számíthatnak az új hulladékgazdálkodási rendszernek köszönhetően?

– A lakosság közép- és hosszú távon fog változást érzékelni. A következő években a MOHU Zrt. (amely céget a MOL hozta létre a koncesszióval érintett tevékenység végzésére) megkezdje a kereskedelmi göngyöleg - műanyag, fém, üveg, papír, stb.- visszaváltási rendszerének a kiépítését. Több ezer visszaváltó automatát fognak elhelyezni a kereskedelmi egységek mellett. Az eddig kiszivárgott információk alap-

Felelős hulladékgazdálkodás

ján. a betétdíjak kellően vonzóak lesznek ahhoz, hogy az emberek ne a kukába dobják a visszaváltható hulladékot, hanem az automatákban helyezték el azokat. Várhatóan ezáltal visszaszorul az illegálisan elhelyezett szemét mennyisége is. Cégünket ez a változás komolyan fogja érinteni, mert várhatóan sokkal kevesebb lesz a kukákba rakott szelektív hulladék, hiszen azokat a lakosság a visszaváltó automatákban helyezi majd el.

– Mit tapasztal, hol tartunk mi bösörmenyiek a környezettudatosságot illetően?

– Közismert az a sztereotip kép, hogy az ország nyugati felében kevesebb a szemét, környezettudatosabbak az emberek. Saját tapasztalataim szerint ez nincs így. A Dunától nyugatra ugyanúgy szemetelnek az emberek, mint errefelé. A nem megfelelő helyre kerülő szemét súlyos környezeti és egészségügyi kockázatot hordoz. A műanyag a természetben egyre apróbb és apróbb darabokra esik szét, bekerül a táplálékláncba, így az emberi szervezetbe is. Klinikai vizsgálatokból kiderült, hogy a szövetekben – az emésztőrendszerben, a vérben, a májban, a hasnyálmirigyben, a szívben és még az agyban is – felhalmozódnak a mérgező mikro- és nanoméretű műanyag részecskék. A hosszú távú következmények még nem ismertek. Az azonban bizonyos, hogy az emberi szervezet az evolúciója során nem a műanyag táplálék feldolgozásához alkalmazkodott. Éppen ezért azok az illegális szemetelők, akik a természeti környezetben szórják szét a hulladékot, önző, igénytelen emberek. Bár ezek a környezeti bűnözők a lakosság kis százalékát képviselik, az általuk okozott kár sokkal nagyobb, mint azt a százalékos arányuk indokolná. Az általuk okozott káros hatások ellen senki nem tud védekezni. Ebben a kérdésben a szemléletváltozás hozna hosszú távon is érzékelhető megoldást. No meg a jelenleginél sokkal keményebb büntetés. Cégünk szemléletváltoztatási célra nem kap finanszírozást. Ennek ellenére a Zöld Körrel nagyon jó kapcsolatban vagyunk, velük együttműködve elsősorban az óvodásokra és a kisiskolásokra fókuszálva, időnként támogatunk szemléletformáló programokat.

Szelektív gyűjtés

– Tapasztalata szerint mi bösörmenyiek, mennyire vesszük komolyan a szelektív hulladékgyűjtést?

– Erre vonatkozóan rendelkezünk összehasonlító adatokkal. Ez a szám nagyjából az országos eredményekhez hasonló. Még mindig harminc százalékot tesz ki a kommunális hulladékba bedobott, de szelektíven is gyűjthető hulladék aránya. A szelektív kukákba pedig, mintegy húsz-huszonöt százaléknak az aránya, ami nem odavaló. Ebből is kiderül, szükség van a hulladék gyűjtésével kapcsolatos edukációra és szemléletformálásra.

– Mi lesz a sorsa a szétválogatott szemétnek?

– A szétválogatás után a hulladékot újrafeldolgozó üzembe szállítják. Ennek köszönhetően újra bekerül az alapanyag-körforgásba. A fémhulladékot gyakorlatilag korlátlan számban lehet feldolgozni. A műanyaggal már nem ez a helyzet. Két-három újrahasznosítás után, sajnos felhasználhatatlanná szennyeződik. Egyelőre nem tudni, hogy mi lesz a sorsa.

– A szerves hulladékot kezelik-e?

– Előbb a fogalmakat kell tisztázni. Mást jelent a bio és mást a szerves, és megint mást a zöldhulladék. A legtágabb gyűjtőfogalom a szerves hulladék, amely lehet biológiai és nem biológiai eredetű. A biológiai eredetű szerves hulladék lehet állati és növényi

eredetű. Mi elkülönített módon, a növényi eredetű zöldhulladékot gyűjtjük. Míg a konyhai szerves hulladék a kommunális kukában köt ki. Ebben a tekin-

tetben is változás várható. A MOHU elindított néhány kísérleti projektet. Annak a megvalósíthatóságát vizsgálndó, hogy a konyhai szerves hulladékot hogyan lehetne elkülönítetten gyűjteni. Ezt nem lehet együtt kezelni a zöldhulladékkal, mert más az ártalmatlanítás technológiája. Érdemes még kitérni arra, hogy a lakosság jobb híján számos olyan hulladékot helyez a kommunális kukába, ami nem odavaló. Ilyen lehet egy-egy kisebb műszaki cikk, festékes doboz, gyógyszermaradék, növényvédőszer és csomagolása, építési törmelék vagy gumiabroncs. Sokan ezeket a nem kommunális vagy éppen veszélyes hulladékokat beledobják a kommunális hulladék gyűjtésére szolgáló kukába. Egy hulladékudvar működtetése ezt a problémát megoldaná. A MOHU-nak szándékában áll mind a kisebb, mind a nagyobb településeken több száz ilyen létesíteni az országban. A kisebb településeken mobil, míg a nagyobbakban, pl. Hajdúböszörményben fix telepítésű hulladékudvart hoznának létre. Ha a hulladékudvarok telepítésre kerülnek, az nagyon nagy lépés lesz a környezetünk tisztaságának megóvása irányába.

bertalan

ORSZÁGOS KÖNYVTÁRI NAPOK

OKTÓBER 2. (HÉTFŐ)

BERG JUDIT NAP

9-12 óra között MASZAToló

Diabetit és kézműveskedés óvodásokkal
(a programon való részvétel előzetes bejelentkezéshez kötött)

14.00 SZÉLVÉSZTŐL KERGETVE

Időutazás Petőfi korába - könyvbemutató
Idegenvezető: BERG JUDIT

Helyszín: gyermek részleg
(a programon való részvétel előzetes bejelentkezéshez kötött)

16.30 A MÖBIUS-AKTA nyomában

A bűnügyi nyomozást vezeti: BERG JUDIT

Bemutadjuk az író első felnőtteknek szóló pszichológiai szálakkal átszőtt krimijét.
Helyszín: felnőtt részleg olvasóterme

OKTÓBER 4-7.

OLVAS A CSALÁDI!

Szeretettel várjuk a házaspárokat, szülőket, gyerekeket, nagyszülőket és unokákat ingyenes beiratkozási akciónkra.

Használják ki közösen könyvtárunk gazdag könyv, folyóirat és hangoskönyv kínálatát!

OKTÓBER 5. (CSÜTÖRTÖK)

Zöld könyvtár: híd, amely összeköt a természettel

16.30 Kert, ami teret ad az élővilágnak
Kiss Csaba kertészmérnök előadása

17.00 Rovar- és madárbarát fa, bokor és gyógynövény ültetés a könyvtár belső kertjében

Szervező: A „Remény KertÉSZei”, a Jane Goodall Intézet
Rügyek és Gyökerek mozgalmának hajdúböszörményi csoportja.

EGÉSZ HÉTEN

Könyvajánló
Növényi alapú táplálkozással az egészségvédelemért és a fenntarthatóságért

„Szereted-e még...”?

SZÉCSI PÁL *dalai*

Szécsi-émlékkoncert Hajdúböszörményben!

Előadja: GERGELY RÓBERT

Közreműködik: Studio11 Combo Zenekar

Vocal: Némédi Varga Tímea, Gere Orsolya Hangszerelte: Végvári Ádám
Zenei vezető: Tóth Gyula, Rátonyi Róbert

2023. OKTÓBER 17. KEDD 19⁰⁰

SILLYE GÁBOR MŰVELŐDÉSI KÖZPONT -

HAJDÚBÖSZÖRMÉNY

Belépő: 3900 Ft.

Jegyek a helyszínen válthatók!

Info, jegyrendelés: +36 30 602 9151

2023.

facebook: Gergely Theater Exkluzív

Idősek Tanácsa 2023. évi Idősek hónapja programtervezete

Október 1. (vasárnap) 10.10 óra, Kálvin téri református templom: **ÜNNEPI ISTENTISZTELET.** Az istentiszteleten szolgál: Somogyi László lelképásztor

Október 3. (kedd) 15 óra, Sillye Gábor Művelődési Központ és Községi Ház színházterme: **IDŐSEK HÓNAPJA NYITÓ RENDEZVÉNY**
Köszöntőt mond: Fórizs László alpolgármester
Operett slágereket ad elő: Sárkány Krisztián előadóművész

Október 16. (hétfő) 14 óra, Kálvin János Református Szociális Szolgáltató Központ, (Budai Nagy Antal u. 82. sz.): **SÜTIFESZTIVÁL.** Nevezés egyénileg vagy csoportosan, személyesen a Kálvin János Református Szociális Szolgáltató Központban (Budai Nagy Antal u. 82. sz.) Érdeklődni a 561-056-s telefonon lehet.
A kész sütemények leadása: **2023.10.16. 13 óra**

Október 18. (szerda) 10 órától a Szociális Szolgáltatási Központban (Rákóczi utca 42. sz.): **Szociális Szolgáltatási Központ Nappali Ellátásának NYÍLT NAPJA**

Október 19. (csütörtök) 10 óra Fazekas Gábor Idősek Otthona (Dorogi u. 91.): **Bodai Nóra pszichológus előadása: Állatasszisztált terápia.**

Október 24. (kedd) **9-15 óra,** Sillye Gábor Művelődési Központ és Községi Ház: **EGÉSZSÉGNAP** a Fazekas Gábor Idősek Otthona és a Hajdúböszörményi Egészségfejlesztési Iroda szervezésében.
Az alábbi szűrővizsgálatokra lesz lehetőség:
– vérnyomásmérés – vércukormérés – koleszterinszint-mérés, – testzsírmérés – mentális tanácsadás

A „Hajdúböszörmény ESZ-V” Nonprofit Kft. Egészségfejlesztési Irodája október 5-én (csütörtökön) 9 órától **Őszi séta a Baltazár Kúriában** címmel szervez kirándulást Bodaszőlőre a **nyugdíjas egészségügyi dolgozók részére.** A részvétel ingyenes, buszt indítunk 8.45 órai indulással a Kálvin téri, templom melletti buszpihenőből. Vendégvárók Nagy Ilona és Barabás János. A programra **október 3-ig** lehetséges jelentkezni az efi@hboszormenyrendelo.hu e-mail címen, és a 06-20-522-8595 telefonszámon.

Dr. Erdős András, ügyvezető

Lapzártá:

hétfő 14 óra

Amennyiben rokonához, ismerősehez, szomszédjához **nem jutott el a Szabadhajdú** aktuális száma, kérjük, jelezzék a problémát a terjesztőnél, a **06-20-911-5006-os** telefonszámon.

SZABADHAJDÚ

Hajdúböszörmény ingyenes hetilapja

Megjelenik: 12 000 példányban.
www.hajduboszormeny.hu

Ügyvezető igazgató:
KATHI PÁL (Hajdú7 Kft.)
Szerkesztő: VARJASI IMRE
Újságíró: BERTALAN ERZSÉBET
VEZENDI-KAPUSI ANITA
Szerkesztőségi titkár, tördelő:
GARGYA BRIGITTA
Korrektor: KUPÁS CSILLA
Fotó: HORVÁTH TAMÁS

Szerkesztőség:
4220 Hajdúböszörmény, Bocskai tér 4.
Telefon: +3630-602-9305
E-mail: szabadhajdu@hbcom.hu
Nyomdai munkák:
Mediaworks Hungary Zrt.
Felelős kiadó:
Hajdúböszörmény Város Önkormányzata
Kiss Attila polgármester
4220 Hajdúböszörmény, Bocskai I. tér 1.
ISSN 0866-6660

Szabadhajdú online: news.hajduboszormeny.hu
A hirdetések tartalmáért szerkesztőségünk felelősséget nem vállal.

Északmagyarországi Regionális Vízművek hibabejelentés:

0680/22-42-42.

A művelődési központban működő közösségek programjai:

Október 6. 15 óra: A **Varga Lajos Kultúrkör** foglalkozása.

Közérdekű

Rendőrség: 107
Országos Mentőszolgálat: 104/112
Tűzoltóság: 105
Segélyhívószám: 112
Polgármesteri Hivatal 563-200
GYEPMESTERI TELEP A közterületen talált állati tetem lakossági bejelentése: Balogh Gyula gyepmester: 06-20-403-9016. (Hétköznapi: 7,30-18 óra, munkaszüneti és ünnepnapokon 15-16 óra között).

ATEV Fehérjefeldolgozó Zrt: Szakajda Tímea (36-30-636-0937, szakajdat@atev.hu)

VEZETŐI ÜGYFÉLFOGADÁS. Október 3-án, szerdán Dr. Markó Judit jegyző 9-12 óráig tart fogadóórát.

KÁLVIN téri rendelő: 560-130.
www.eszv.hu

KÖZPONTI ORVOSI ÜGYELET 1830
GYERMEKORVOSI RENDELŐ és VÉ-

DÖNŐI szolgálat: Ady tér 10. (piac I. em.)
ÁLLATORVOSI ÜGYELET. Hétvégén és munkaszüneti napokon 7–19 óráig, előzetes telefonos egyeztetés után, a Kincsem Állatkórház tart ügyeletet (Hunyadi krt. 60.). Tel: 0620/ 380 8180. Az ügyeleti betegellátásért ügyeleti díj kerül felszámolásra.
HBCOM: 229-190
Tigáz: Tel.: 36 80/180-380
GÁZSZIVÁRGÁS és üzemzavar bejelentése: Tel: 36 80/300-300.
KÖZVILÁGÍTÁS hibabejelentés: (52)/219-419, hétfő-csütörtök: 8-16.30, péntek: 8-13.30. Személyesen a Városi Piac irodájában. E-mail: hibabejelentes@hbholding.hu
TÁVHŐ hibabejelentés: (52)/219-419, hétfő-csütörtök: 8-16.30, péntek: 8-13.30. Személyesen a Városi Piac irodájában. E-mail: tavho@hbholding.hu

Gyógyszertári ügyelet				
Szeptember-október	29. (p.)	KEHELY	Arany J. u. 12.	Tel: 561-151
	30-01. (szo.-v.)	PATIKAPLUS	Vörösmarty u. 1.	Tel: 0620/3434-800
	02. (h.)	SZENTHÁROMSÁG	Pálnagy Zs. u. 1/a.	Tel: 372-302
	03. (k.)	VÖRÖSK	Karap F. u. 5.	Tel: 561-461
	04. (sz.)	ARANY SAS	Ady tér 11.	Tel: 227-779
	05. (cs.)	BETHLEN	Bethlen u. 9/a.	Tel: 228-567
	06. (p.)	HAJDÚ	Árpád u. 45.	Tel: 229-330
hétköznapi: 19.00–22.00, szombaton: 13.00–22.00, vasárnap, munkaszüneti nap: 8.00–22.00				

Megemlékezés

Fájó szívvel emlékezünk drága szerettünk

NAGY ANTAL
halálának 2. évfordulójára

„Lelked, mint fehér galamb, csendesen messzire szállt. Hiába keresünk, könnyes szemünk már többé nem talál.
De tudjuk, hogy a csillagok között a legfényesebb te vagy. Utat mutatsz, mert szívünkben örökre itt maradsz.”

Családja

Megemlékezés

Fájó szívvel emlékezünk drága szerettünk

VARGA ANTAL
halálának 15. évfordulójára

„Millió gyertya éghet érted, szívünk nem felejt téged. Lehet az idő végtelen, de nélküled üres és értéktelen.”

Fájó szívvel emlékeznek: felesége, fiai: Antal, Zoltán és Csaba, menyei: Erika és Ági, hat unokája: Ágica, Zolcsi, Szabina, Antika, Benedek, Balázska.

Születésnap

Katonka Antalné
szeptember 23-án ünnepelte
80. születésnapját.

*Boldog születésnapot,
jó egészséget kíván családja!*

NŐI ŐSZI-TÉLI CIPŐVÁSÁR

Széles,
problémás
lábakra
36-43 méret

Bütykös,
kalapács-
ujjas láb
nem
akadály

3900 Ft-tól
5900 Ft-ig

Hajdúböszörmény,
MŰVELŐDÉSI KÖZPONT

OKTÓBER 4., SZERDA 9-12-IG

Megvásárolható a Hajdúsági Tükör

Az újság ez évi harmadik, ünnepi számából a következőket ajánljuk olvasóink figyelmébe:

- Hajdúböszörmény a mi városunk is Győri Enikő uniós képviselő és Vásáry Tamás világhírű zongoraművész, kar-nagy vallanak a gyökereikről.
- Közös otthonunk Orbán Anett és Csá-tári Imre mondják el gondolataikat a vá-rois megtartóerejéről, s kötődéseikről.
- Megtalálta a boldogulását Dr. Deliné Dr. Fráter Katalin beszél családról, hat-vanéves ittlétéről, identitásáról.
- A városban nevelkedtek Görögh-Nagy Lilla tanár és Nagy Zsolt történész be-szélnek pályájukról, a településhez fűző-dő viszonyukról.
- A világhírű zongoravirtuóz Interjú Péter Bencével, aki beszél a pályájáról s művészetéről.
- A hajdúk Bösörménybe telepítéséről
- A poézis bűvöletében Baltazár Dezső publicisztikai és szépiírói munkássága.
- A hajdúböszörményi művésztelep tör-ténetéből
- A Bocskay-cserkészek
- A vármegyék hajdúi

A magazin 500 Ft-os áron megvásárol-ható a városi könyvtárban, a művelődési központban, a Szabadhajdú szerkesztő-ségében, a Kálvin téri Videotékában, a Bocskai- és Kálvin téri gyülekezetben, a görögkatolikus egyházközségben. A 2022. évfolyam valamennyi száma megtalálható a város honlapján, a mé-diafülre kattintva.

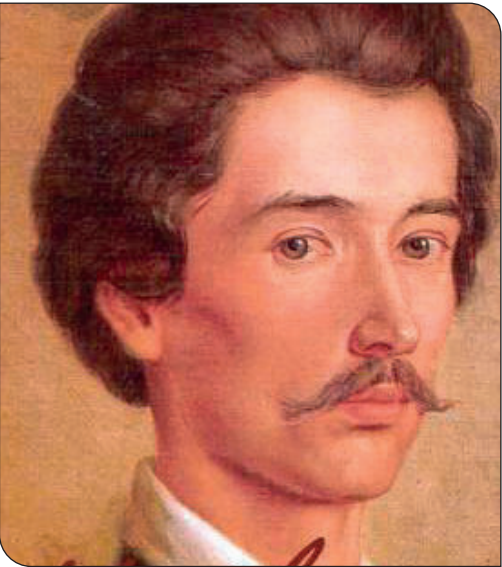
Honvédelmi napok

A Középkerti Magyar-Német Két Tanítási Nyelvű Általános Iskolában 2023. szeptember 22. és 29. között a hazafias és honvédelmi neveléshez kapcsolódó, szellemi és fizikai akti-vításra ösztönző komplex tevékenységek, események valósultak meg. A programok közül néhány: íjászat, fegyver- és páncélmustra, airsoft-, sport- és lézerpuska-lövészet, szumó, virtuális szemüveg kipróbálása, akadályverseny, alaki bemutató, kirándulás. (A program a Honvédelmi Szövetség támogatásával valósult meg.)

Petőfi 200

A szerelem illata
szeptember végéről

Már itt az elején töredelmesen be-vallom: Petőfi Sándor „Szeptember végén” című verse az, amelyiket tőle a leginkább kedvelek. Ötödikes ko-romban lettem rabja, amikor rábük-kantam a létezésére.

Magam is tüzes „szerelmeske” voltam, és e vers különleges illatszatornákat nyi-tott meg a képzeletemben. Sokáig vártam rá, hogy egyszer majd, a vers keletkezése helyén, ezt az eldúcolt illatot a valósággal is „ütköztessen”. Petőfi génjeiben érezte, elméjében talán mélyen el is raktároz-ta, hogy rövidre szabott élete nemsokára „megbicsaklik”. De mielőtt kibontanánk a vers tartalmát, nézzük, melyek voltak a keletkezéséhez vezető körülmények? Te-leki Sándor gróf kiterjedt ismerősi körébe tartozott a lánglelkű poéta, Petőfi Sándor is. A grófot az irodalomtörténet a költő egyetlen arisztokrata barátjaként emlegeti. Petőfi háromszor is megfordult Koltón: először 1846-ban. Nagybánya környéke annyira megtetszett neki, hogy látogatá-sairól „örvendező” levelekben számolt be. Egy alkalommal még azt is kijelentette: ha nem tudják eltemetni az „alföldi rónán”, ahol született, akkor itt helyezték őt örök nyugalomra. A költő 1846 őszén találko-zott szerelmével, Szendrey Júliával, majd hosszas levelezés után – a család, különö-sen Júlia apjának ellenszenve ellenére – 1847. szeptember 8-án összeházasodtak az erdői vár kápolnájában. A „friss” há-zasok Teleki Sándor négyfogatos hintáján utaztak a koltói kastélyba, amelyet a gróf

**Petőfi Sándor
Szeptember végén**

Még nyílnak a völgyben a kerti virágok,
Még zöldel a nyárfa az ablak előtt,
De látod amottan a téli világot?
Már hó takará el a bérci tetőt.
Még ifju szivemben a lángsugarú nyár
S még benne virít az egész kikelet,
De íme sötét hajam őszbe vegyül már,
A tél dere már megüté fejemet.

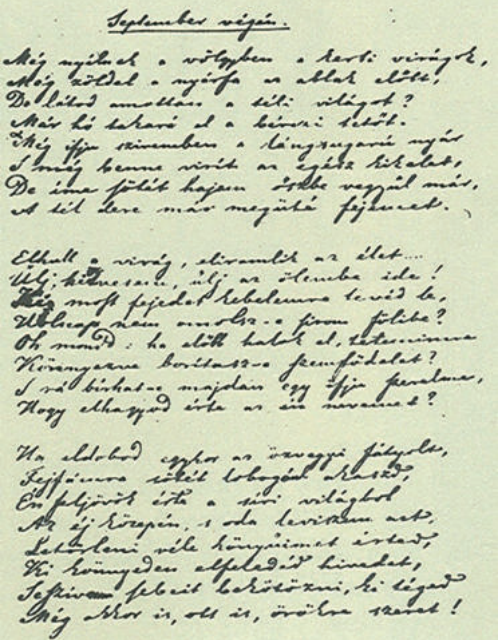
Elhull a virág, eliramlik az élet...
Úlj, hitvesem, úlj az ölembé ide!
Ki most fejedet kebelemre tevéd le,
Holnap nem omolsz-e sirom fölibe?
Oh mondd: ha előbb halok el, tetemimre
Könnyezve borítasz-e szemfödelet?
S rábírhatsz-e majdan egy ifju szerelme,
Hogy elhagyod érte az én nevemet?

Ha eldobod egykor az özvegyi fátyolt,
Fejfámra sötét lobogóul akaszd,
Én feljövök érte a síri világból
Az éj közepén, s oda leviszem azt,
Letörleni véle könyűimet érted,
Ki könnyeden elfeledéd hivedet,
S e szív sebeit bekötözni, ki téged
Még akkor is, ott is, örökre szeret!

Költő, 1847. szeptember

ez időre átengedett költő barátjának és új-donsúlt feleségének. E gyönyörű helyen töltötték a mézesheteket. Az épületben nemzeti színű szalagokkal díszített nász-ágyuk, egyéb emléktárgyaik, az udvaron elhelyezett nagyméretű szobraik ma is lát-hatók. Az énekkarunkkal alig egy évtizede felemelő és büszke érzésekkel jártunk ott. Felbolydultan álltam a kőasztalnál, amely mögül a költő elé tárultak a Máramarosi havasok és azok a természeti csodák, me-lyek képeit megjelenítette költeményében. S mit adott Isten? A valóságban is éreztem azt a sugárzó illattart, amelyik addig csak a képzeletemben bujkált. A koltói hat hétről keveset tudunk. Annyit mindenképpen: a költő több mint húsz verse született itt. A környező tájat csodálva („Már hó takará el a bérci tetőt.”) ekkor írta a Szeptember végén című költeményét, melyet sokan méltán a magyar irodalom egyik legszebb szerelmes versének tartanak. A kastély-parki versek legtöbbje egy öreg somfa árnyékában álló kőasztalnál látott napvi-lágot. Irodalmunkban Petőfi volt a hitvesi költészet kezdeményezője: költőink öelöt-te nem írtak szerelmes verseket a felesé-gükhöz. Mondhatjuk: lírájának egyik leg-ismertebb darabja ez. Szerelmes vers, de mégsem teljesen olyan a témája. A költő az élet, a boldogság és a szerelem múlandósá-gáról „elmélkedik”. Furcsa helyzet, hiszen nászútján a legboldogabbnak kellett volna lennie. A versből kirajzolódó balsejtelem elgondolkodtatja olvasóját. Ő, aki látomá-saiban az emberiség jövőjéért aggódott, e helyen a saját sorsának bizonytalanságait sorolja. A költemény műfaja elégia, fájd-almat tükröző. Stílusában romantikus, a végén szentimentalizmusba hajlik. Ellen-tétekre épül, fő „mozgatórugója” a négy évszak. Szerkezete három egységre tagolt. Petőfi az első versszakban két ellentétet állít párhuzamba: a természetet és saját életét. Ellentételezi a nyíló virágot és a ha-vas hegytetőt, a nyarat és a telet – ezzel párhuzamot von az évszakok és az emberi életkorok között. Vagyis: a természet örök törvényét, a mulandóságot fogalmazza meg, melyet összekapcsol az emberi lét mulandóságával. A második versszak „ve-lős” véleménnyel kezdődik. Minthogy: a természet és az emberi lét közös ismérve a mulandóság. Majd a költő kérdéseket intéz a feleségéhez, melyekben kétsége-it emlegeti – ezzel az idill szertefoszlik. Költeményének harmadik versszaka jövőt megjelenítő látomás, ahol kimondja: nem bízik felesége hűségében. Saját hűségét viszont megbízhatónak és ragaszkodónak tartja. A vers vége nagyon őszinte, nagyon komoly és nagyon mély szerelmi vallo-másba hajlik. Olvassák el többször a költe-ményt, élvezzék gyönyörűségét!

Balla Zoltán

Labdarúgás

HTE - Deac II: 2-0

HTE: Fülöp, Bogár, Prokisch, (Nagy) Papp P., Sustyák, (Sallai) Forgó, Mizsei, (Pásztor) Patócs, (Fülöp G.) Szekeres, (Gyarmati), Buka. Góllövő: Patócs, Papp N. Edző: Balogh József.

U19 HTE - DEAC: 0-2

HTE: Várhomoki, Valentin M, Uzonyi, Hagymási, Varga K, Jónizs, Koszta, Varga D, (Balogh) Csicsódi, Valentin Zs, Kovács. Edző: Potcetnyik Csaba.

U16 Téglás - HTE: 8-2. Edző Papp Nándor.

U14 Téglás - HTE: 8-1. Edző Hajdú Ádám.

U13 Hajdúsámson -HTE: 0-8. Edző: Répánszki András.

HTE Loki - Focisuli: 1-0. Edző Kiss Antal.

„Hajdúböszörmény az örök városom”

Így ír a Debrecenben élő, Böszörményben érettségizett egykori diák, Fábíán Pál, akinek verses grafikai kiállítását szeptember 20-án nyitották meg a művelődési központban.

Az alkotó paraszti családból származik. Gyermekkorát a Brassó zug tanyavilágában töltötte. A „földreformot” követően beköltöztek a városba. Középiskolás éveit a Református Bocskai István Gimnázium nyolcosztályos évfolyamában kezdte el, ahol Király Róbert volt a rajztanára. A művész nem messze lakott a Fábíán családtól, így iskolán kívül is segítette tanítványát a rajzolásban. Javasolta a családnak, hogy költözzenek el Hajdúböszörményből, mert Pál itt nem fog érvényesülni. Így lett 1953 őszén debreceni lakos. A megyeszékhelyre történő költözésük után Berki Nándor rajztanfolyamára járt.

A magánéletében a magyar Gördölőcsapágy Művek metallográfiai laboratóriumában dolgozott. Emellett kulturális programok szervezője is volt. Nyugdíjba vonulása után kezdett el újra rajzolgatni. A hajdúk fővárosát a mai napig nem tudja feledni, sokszor jön a településre. Az utcákat járva, elmondása szerint igaz magyar emberekkel találkozik és beszélget. Mindezek után örömmel töltötte el, hogy március 17-én hetvenéves évfolyamtalálkozón vehetett részt a gimnáziumban. A rendez-

vényen tíz egykori diák emlékezett meghatottan a múltra. Az alkotó az egyik versében többek között így ír Böszörményről: A hajdúk fővárosában/éltem én ezen a tájon,/a Fábíánok leszármazottjaként vagyok jelen e világon...Éljen még sokáig e város/igaz magyarjaival együtt, /ha eltávozzunk e földről/ a csillagos égből köszöntjük.

A kiállítás megnyitóján az alkotó többek között elmondta, hogy szereti a magyarságát. Ez a kiállításból is észrevehető és látható – mondotta Fábíán Pál. Kutatta az ország történetét, bejárta Erdély, a Felvidék és Kárpátalja nevezetességeit. Mindezeket fotón megörökítette, majd ezekről készítette el képeit. Az alkotó verseit is elhozta a rendezvényre, mely nyolc versciklust tartalmaz. Mintegy száz verset olvashatnak az érdeklődők a kötetben.

A továbbiakban Kiss Attila polgármester nyitotta meg a tárlatot. A városvezető elmondta, hogy a képekből és a versekből egyértelmű, hogy Fábíán Pál számára Hajdúböszörmény az örök város. Szeretettel és visszavágyódással gondol a településre. Ő magyarságához is nagyon ragaszkodik. Ezzel nincs egyedül – hangsúlyozta Kiss Attila, aki arról is szólt, szeretet sugárzik a képekből, és maga a szerző is szeretetteljes személyiség. A kiállítás október 10-ig tekinthető meg a művelődési központban.

bertalan

Akinél a kapa a legfőbb gyomirtó

Szabó Sándor évtizedek óta foglalkozik hagymatermesztéssel. Ez a növény sok odafigyelést igényel, de meghálálja a gondosságot. A mezőgazdászról megtudtuk, hogy az idei szezon során felemás tapasztalatokat szerzett.

– Annak idején miért fogott bele a hagymatermesztésbe?

– Korábban mást termesztettünk, és beruháztunk egy kombájnr. Ezt átalakítottuk a hagymaszedésre, mert a paradicsomot a felvásárló nem fizette ki számunkra. Többmilliós tételről beszélhetünk, ez 2004-ben volt.

– A környékünkön mennyire elterjedt ennek a növénynek a termesztése?

– Hajdúböszörményben korábban hárman foglalkoztunk hagymával. Ma már csak ketten termesztjük ezt a növényt. Ennek a növénynek olyan körülményt kell biztosítani, ahol öntözni tudunk. Enélkül nem lehet megtermelni. Így lehet minőségi növényt előállítani.

– Mennyire munkaigényes ez a növény?

– Nagyon munkaigényes. Ennek igazán nincs gyomirtószere. A kapa a legfőbb eszköze ennek a tevékenységnek.

– Mekkora területen termeszt hagymát és milyen fajtát?

– Oroskói vetőmagot használok, abból is négy fajtával foglalkozom. Az egészen koraitól, a hosszabb tenyészidejűekig vásárolok ezekből. Ezeknek az előnye az, hogy nagyon „szép” hagymát tudok előállítani belőlük. Bronzos, jó a rostja és a beltartalma. Én ezt szerettem meg, ehhez ragaszkodom. Vagy tizenöt éve termeszttem ezeket a fajtákat. Egyébként két hektáron dolgozunk.

– Az idei esztendőben mennyire kedvezett az időjárás a hagymaeresztésnek?

– Most a sok eső nálunk kárral járt, rengeteg a betegség. A peronoszpóra és a lisztharmat, valamint a gyökérrotadás, csak néhányat említve. Rengeteg problémája lehet a hagymának. Ennek a növénynek a szárazabb időjárás a kedvező.

– Hogyan alakulnak a felvásárlási árak?

– A felvásárlási árak emelkedtek. Akiken ez múlik rádöbbentek, hogy segíteni kell a termelőket. Ha ez nem

történt volna meg, nem foglalkoznának ezzel az emberek. Így nagyon magasak lennének az árak a boltokban és a piacokon. Ha nincs termelő, termés sincs. Mi ezt hárman végezzük a két gyermekemmel.

– Az inputárak hogyan alakultak?

– A műtrágyák és mikroelemek nagyon drágák. Ugyanez mondható el a vetőmagról is. Ez 160 ezertől 250 ezer forintig terjed. De az áttelelők 300 ezertől 350 ezerig kaphatóak különként. Ha azt akarjuk, hogy minőségi hagymát termeljünk, az inputanyagokat oda kell adni a növényeknek. Ez hektáronként mintegy 80-100 ezer forintot tesz ki. Természetesen ezek magas ára megnövelte a termesztési költségeket. Ezt tovább emelte a kapálás, a kézi munkaerő. Mert két hektárt magunk nem tudunk bekapálni. Már amikor kapunk segítséget, napszámosokat.

– Gazdaságos volt-e a mostani szezonban ezt a növényt termesztetni?

–Minket most kicsit sújtott a sok csapadék és a betegségek. De ezek ellenére nem panaszkodom. Olyan 300-600 mázsa között van a termés hektáronként.

–Tárolási lehetőségei vannak?

– Magyarán mondva, a csillagos ég a tárolóm. Ilyen kapacitásom nincsen. Augusztus 10-zel szoktuk szedni a hagymát. Nekem az azt követő év április végéig van vöröshagymám. Ha jön a hideg, fóliával takarom le a termést. Nekem ott tel el az összes hagymám.

– A piacon mennyire keresett manapság a hagyma?

– A magyar terméket nagyon keresik, hiszen ezek jó minőségűek.

– Az idei esztendő tükrében, jövőre folytatja ezt a tevékenységet?

– Nagyon sokat gondolkoztunk rajta, bár a két gyermekem velem dolgozik östermelőként. Ha minden igaz, én már ebben az évben nyugdíjas leszek, de a szakmámat nem akarom abbahagyni. Szeretném tovább folytatni ezt a tevékenységet. Persze lehet, hogy nem ekkora területen. Sajnos kicsit elfáradtam, hiszen gyermekkorom óta a mezőgazdaságban dolgozok.

bertalan